

David Vávra v Knihovně města Hradce Králové

Jan Pěta

Copak je dnes v milém Hradci nového?! Vítáme zde architekta šumného.../ On nám bez všech okolků a cavyků/ na knihovnu přebuduje fabriku! Veršovánkou ve stylu hosta přivítali v přeplněném sále hradecké městské knihovny vpozdvečer 3. října 2006 arch. Davida Vávru, známého aktéra televizních Šumných měst, herce a zároveň autora řady architektonických projektů. Jedním z nich je přestavba budovy bývalého Vertexu ve Wonkově ulici na knihovnu.

Nápad představit veřejnosti své novostavby právě v průběhu letošního Týdne knihoven měly obě hradecké bibliotéky. Zatímco však Studijní a vědecká knihovna mohla prezentovat už reálnou hrubou stavbu, Knihovna města Hradce Králové jen architektonickou studii a stavební záměr. (Akce je momentálně ve stadiu přípravy dokumentace pro územní řízení.)

David Vávra se na svůj úkol poctivě připravoval: objel nejdříve mnoho tuzemských i zahraničních nových knihoven, včetně průmyslových objektů přestavěných pro kulturní účely. Zvědavým návštěvníkům promítal exteriéry a interiéry mnoha z nich; zaujalo jej též někdy neobvyklé pojednání informačních systémů, nábytek, detaily. Jako architekt vysoce ocenil novou knihovnu v Drážďanech; z českých jej zaujala zejména knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, budova liberecké knihovny, ale právě tak objekt hradeckého Knihovnicko-informačního centra U Přívozu. Ten dokonce v diskusi obhajoval proti námitkám z pléna, že neladí s okolní zástavbou: podle něj jsme se dosud nenaučili nebo nezvykli si žít s moderní architekturou.

Že při svých cestách vnímal současné trendy ve funkčních systémech knihoven, svědčí i jeho pojetí knihovny ve Vertexu: komfort a pohodlí pro návštěvníky, volnost pohybu po celém objektu, otevření a prolínání jednotlivých dosud přísně oddělených provozů – tedy bezbariérovost v nejširším slova smyslu, flexibilita etc.

Ačkoliv ve výše uvedených případech Vávra horoval proti konzervativním přístupům, vnější tvář Vertexu, první železobetonové stavby svého druhu v Hradci Králové z roku 1904, ve svém projektu zachovává. Jedinými změnami jsou využití přilehlé nevysoké věže, která se má proměnit ve zdálky viditelnou svítící knihu, lehký přístřešek z kovu a skla nad hlavním vchodem a přeměna střechy v přístupnou terasu s letní čítárnou, pergolami, dokonce s trávnikem, vodním prvkem a výtvarným symbolem – velrybou. Má připomenout moudrou velrybu z pohádkové knížky Zahrada od Jiřího Trnky. Charakteristickou hravost a klukovství autora ostatně dokládá i nábytek v půjčovně pro děti, kopírující stavebnici Merkur.

Provozy v přízemní čelní frontě se budoucí knihovna otevírá nejširší veřejnosti, zve kohokoliv z kolemjdoucích k pobytu: má tu být kavárna, internetové terminály, výstavní prostory a multifunkční sál, čítárna; uprostřed vstupní hala se šatnami, sociálním zázemím, výtahy, informačním pultem v kombinaci s vracením dokumentů, evidencí nových čtenářů a pokladnou. V zázemí sklady, administrativa. Celá plocha prvního patra patří čtenářům. Má ve středové ose opět halu s výpůjčním pultem; vlevo půjčovna pro dospělé, referenční centrum, studijní kabiny, vpravo půjčovna pro děti, hudební oddělení spojené s knihovnou pro nevidomé, malý sálek – učebna. Ten jediný má klasickou stěnu; vše ostatní je odděleno jen regály nebo polopříčkami, případně skleněnými

příčkami tak, aby nebyl oslaben „jedinečný akord železobetonového skeletu s konstrukčním systémem nosných sloupů“: ten je i v interiéru přiznáván, nikoliv zakrýván. Přirozené osvětlení poměrně hlubokých prostor obstarají nejen velká okna, ale též řady světlíků ve střeše. Značnou výšku půjčovnicích prostor využil architekt k vybudování galerií – též s volným výběrem a studijními či odpočinkovými místy.

David Vávra byl přesně takový, jak jej známe z televize nebo divadla: velmi bezprostřední, pohotový improvizátor. Kontakt s publikem navázal okamžitě po zahájení přátelským usazováním těch, kdo se tísnili ve dveřích a před sálem, na koberec u svých nohou. Jak řekl v rozhovoru pro časopis Týden: „Nemám ambici být „vážný“. Pokud je něco stoprocentně vážné, pak je to také nepravdivé“. O vysoké míře vtipu, důvtipu i ostrovtipu ostatně svědčily i realizace jeho vlastních projektů, které prezentoval v závěru svého vystoupení: Švandovo divadlo, kulturní dům Dobeška, palác Akropolis nebo rodinná vila v Praze-Hodkovičkách. Tento přístup uplatňuje i na sakrálních objektech: při dostavbě evangelického kostela v Praze-Braníku nebo čerstvě v návrhu kostela pro Třemošnici v Železných horách. Nerad staví na zelené louce, naopak, má rád omezení daná klientem, stavem rekonstruovaných budov nebo okolní zástavbou. Opět citát: „Pro mne je zajímavější mít nějaké mantinely, které člověka donutí zapojit vlastní rafinovanost nebo naopak prostotu“.

Ten podvečer jsme se nesečkali jenom s odborníkem: odnášeli jsme si zážitek ze setkání s přemýšlivým, otevřeným člověkem, se kterým pobýt je radost.

P.S.

David Vávra má čtyři děti a sympaticky uspořádané hodnoty. Při představování publiku mě opravil: „...Tatínek a architekt“. Divadlo Sklep i působení v televizi považuje jen za relaxaci.